

FÁRAÓ VACILLÁL ÉS ÁRNYÉKKÁ VÁLIK

V E S Z T E G   F E R E N C

„Sajnos olyan korban élünk, amikor az ember, ha a kifürkészhetetlenre hivatkozik, megsérti a nehézkes közfelfogást.”

(Jakob Wassermann)*

hosszú szünet után Fáraó újra felveszi
a szellemfényképezés megszakadt fonalát
s istenivé nyilvánított
bölcössége szerencseszeszélyével
nem létező lírai anyakönyvbe lapoz bele
olyan tudatossággal
amely elérhetetlen
ebben a feledésnek tartó talányosságban
a jelenben
szemet kápráztató
féltekény-magányos
viseljék-szótlán óvatos
számum-vallomás arról ami fáj
vállrándító
nembánom hiány
nem más
szigorú rezsimű lét
amelyben nincsen vétel nincsen eladás
csak egymást kiegészítő kortársi biztatás
és baráti támogatás
feltárt fedelű szarkofág
egy múmia látomásanyagának
régészek által egyengetett
szezónális ingadozása

lepketánca
 versbeszédbe való akaratlan belesodródása
 és kívül álló erő
 meghatározó közreműködésétől.
 paroxizált
 szegletes
 idomtalan reagálás
 amitől nincsen menekvés
 hiába hunyja le az ide tévedő
 rosszakarató csökönnyösséggel a szemét
 hiába regél szeretetteljes Arion-regét Fáraó
 hiába remél békét
 amitől egymás szomszédságában hosszan
 pihenhetnének az erdei manók állatok ordasok
 hát még az egyenlő hirtel
 egységes célzattal tevékenykedő
 különféle hajlamú
 vérmérsékletű és értelmű emberek
 akiknél a faj
 vallás
 születés
 rang különbözősége
 elkülönítő hatással van sajnos
 de akik egyé olvadhatnának most
 ha Fáraó szózatára figyelni tudnának akarnának
 csak szem kellene hogy lásson
 fül hogy halljon
 ne sikoltson fel a költő:
 „Úristen, vakíts! süketíts!”
 --- — — érzéki szem és fül elégtelen
 hamis tükör
 hamis membrán
 ezért a szokottnál nehezebb beszéd
 karabugya
 hanta
 keresetlen szózuhatag
 szinte magától
 „oda nem illőn” préselődik ki a fájdalom
 a nyilatkozó közleményben
 fecsegésben

ösztönösen
 mesterkedés és hatásadászat nélkül
 taglalva a múltnak és jelennek
 cíoálló helyzetét
 a „lélek” és „szellem” olvasatát
 diszharmoníáját
 midőn a „lélek” háborgása
 felülkerekedik a „szellem” ítélkezésén
 s az indulat égi-tutajos-fáraó kezéből
 kicsavarja a kormányrudat

ide
 ide vezet a szenvedélyek minden nemének túlhajtása
 az érzéki hitetlenség; anyagi túltengés
 életet ostromló főbenjáró ellentétiszándék
 oly helyen
 oly időben
 s oly módon
 hogy a képzelt „jó”
 Fáraó akarata ellenére is „rosszat” eredményez
 indulatokat kavarázó magas hullámokat
 s a szellemfényképezés vakot vet
 csak Fáraó áruló rémhíre terjed
 mint a futótűz
 a szélrózsa minden irányában
 mint annyi más történelmi rendelet
 azonnali hatállyal
 kivizsgálásra vár
 kivizsgálásra és végrehajtásra
 hogy ki találta ki Fáraót bűnbaknak
 Jézus vagy Barabás
 s egyáltalában
 „miért kellett kitalálni”
 kitalálni ha már úgylis létezett
 akár az egyenes beszéd
 az igénytelen
 a világnézet nélküli
 amely csak tengésre-lengésre alkalmas
 egyszóval semmire
 ezzel szemben az ékesszóló szitkok és átkok

viharos népgyűlésén
 féktelen dáridókkal ünnepelhet
 a tiszta lelkiismeret
 az új tartalom és a korszerű forma lényege
 eufóriákat eredményezhet
 a közbeeső öngyilkossági ösztön őrzőjéiben
 vadmacska módra
 külső behatás nélkül
 magától felbomolva
 más elemmé átalakulva
 mint a rádium urán tórium aktínium
 amely a levegőt vezetővé teszi
 hőt fejleszt
 átlátszatlan anyagokon is áthatol
 fluoreszkálásra készítet
 az élő sejteket pusztítja
 vagy gyógyító hatást kifejtve
 epizód szerepében is
 „drámai hősként” toporzékol
 mert az élet
 a puszta lét
 számára emberfeletti megerőltetés
 mintha örökös önkívületben lebegne
 túlexponálva
 izzó magas hőfokon vacillálva
 árnyékká válva
 s csak gyémánt „eszének” köszönheti
 hogy végkilengéseiben
 le nem válnak róla az évezredes balsam-pólyák
 a kéjgyölcsek

ki szereti ezt
 ki szereti évezredekben át

a mindennapos koncot vetés üressége
 csakhamar terhére lesz a népnek
 a rútkító színek
 a fény roppant primitívsége és töretlensége
 mindenestre ünnepi érzéseket kelt a nagyközönségben
 gondatlanságot és gyanútlanyságot

s az idő szeszélyeitől változásaitól való
függetlenséget biztosít
de a lélek mélyebb
bonyolultabb szükségleteit
sivár módon kielégíterlenül hagyja
s idővel szinte megvetéssel tölt el

pipitér
kakukkfű
katáng
funér ráfogás

az alávetettség: kopár öröm
rossz kalacsdugó
delejtű s más toremtárgy
feladni a gyenge lábon álló
önrendelkezési képességet
amiként a rögtönös magaelengedésből
akarattnélküliségből
hiányzik az ártatlanság
a természetesség légköre
s mégis egymás és idegen előtt
Fáraó méltóságos
komoly
rátartiságot bivakol
katonás álomkórságot
éberem vigyázott tiszteletszomjat
hogy rettegés és iszony itassa át
a nemzetbiztonsági szolgálatot
hung-meng ködében a világpolitikát
internacionalizmust és *détente*-ot
egyiptom hőskorából plántált
undorító kélekpacsmagolást
akár a tépett nyelvű
tükrös koponyájú papok esete
a dülő piramisfolyosókon
süllyedő sírkamra-fenéken

ó merő filippika
frappáns banalitás és tökéletes irrealitás

életképtelenség
 nyársat nyelt fegyelem és közerkölcsiség
 elgondolkodtató diplomáciai vadócság
 fejbólogatással végighallgatott
 „szekérdereknyi” álszemérem
 s ügyibevaló túlérzékenység
 BEVONNI A VITORLÁKAT
 MEGFUTNI AZ ÉLMÉNY ELŐL
 MIHELYT AZ NEM TELJESEN MEGFONTOLHATÓ
 NEM KÖZNAPI TERMÉSZETŰ

. . . . .
 mindazonáltal empire kastélyunk timpanonjában
 a pannon halmok alól
 kevés az okunk
 Fáraó végzetévé nővő képességeit
 káperápe természetét
 ésszerű alapon gyanúsítani felhánytorgatni bántalmazni
 ha mégannyira hevíti is éberségünket a megismerés
 hogy vannak hatalmak
 magasabb „jatrikus” igények
 amelyek erősebbek az értelemnél és erénynél

N. B.
 vesztett igéi
 jelzői a múltnak
 kárpótlásul a sok dalos madárért
 üres királyért
 sikolyért
 laza kötőanyagú poémáért
 mit ésszerűséggel s kétkedéssel
 hétköznapiok leszúrtak

múmiaszáj nem beszél
 nincs ki ocsúdjon nincs ki éljen
 nincs filagória
 nincs enyhely búvóhely
 fák tétova mélyén hálót vet hermész
 csak az avar

s a tompa pára
 lápos tereken senkitől se tudva
 bódorog botolva lidércálma
 s áthajlik ide mint szomorúfűz árnya
 hontalan japáni holdba

hideg az éj
 de kis idő is elég hogy minden változzék
 a sivatag oly isteni
 hogy a haikut varázsló
 hamutálcáját sem meri kiönteni
 inkább szellős legyezőket árul
 pedig egész orkán fúj a nyakárul

P. S.: FÁRAÓ INAUGURÁLÁSA (inapellábilisan)

Csalfa káprázat a hallgatás mögött.
 Áttűnni felelős felelőtlenégből
 felelőtlen felelősségbe?
 Kiegyenlítésképp?
 Megzavaró szándékkal?
 Álcázni a fájdalmat?
 Hogy megfoghatatlan-dicsőülten
 tépje szét lelkiünket az idő akarata?
 Ha mégoly élesen kiismertük
 s átlátruk is egymást,
 gyanúval és bizalmatlansággal gazdagodva.
 Zsörtőlődve,
 piszkálódva kénytelen.
 Többértelmű-célzásos homálllyal,
 elzárkózással bosszantva
 a még nyílt sisakkal grasszálókat.
 Akik hajlamosak bennünket megítélni,
 bár életünk,
 a látszólagos előnyök ellenére,
 csupa hátránytól tevődik lehetetlenné,
 szenvtelenné.

Amire még szükségünk lehetne,
 azt nem „árulják”.

A tevékeny élet,
 a láthatóvá levés és beteljesedés
 lejátszódott.
 S hogy ismét lejátszódhasson
 a „határozott” jelenben,
 nélkülünk,
 arról vajmi keveset tehetünk.

Dear girl-friend,

Please forgive me for not writing
 to you sooner.
 I promised to send you
 the I Ching: Daoist Book Of Days,
 calendar-diary,
 and even now
 I'm not sending you the book,
 but only
 the address
 where you can write
 asking for one:

.....
 Hope this year has
 brought you success
 with your poetry
 and peace of mind and spirit.
 I'm still in Taiwan.
 (Remember: we met in Venice?)
 And I am so happy
 doing Tai Chih Ch'uan here,
 that I think I'll be here
 for awhile longer.
 Please write if you have time.
 I'd love to read one or two
 of your poems.
 Yours truly,
 Pharaoh.

TTT
 Going alone, take that Pharaoh.
 When the lights die down
 you'll see them go...